

Medlemsbrev

DECEMBER 2020

Under 20 år har lantbrukarna och Greppa Näringen gjort det svenska lantbruket mer hållbart

Cirka 10 300 gårdar som tillsammans brukar hälften av den svenska åkermarken har valt att vara med i Greppa Näringen och under snart två decennier har rådgivare gjort över 60 000 gårdsbesök.

Hur och varför startade projektet Greppa Näringen

I början av 2000-talet, när Greppa Näringen startades, var det en unik situation i Sverige då tillkomsten av de 16 nya svenska miljö kvalitetsmålen och början av en ny period med EU:s jordbrukspolitik sammanföll. De nya miljö kvalitetsmålen innebar att lantbruket för första gången fick ett eget beting på en utsläppsminskning av kväve och fosfor. Med hjälp av delfinansiering via EU blev det möjligt att starta Greppa Näringen, en ny satsning på miljö rådgivning med en systematik som inte tidigare funnits.

Utveckling och framtid

Konceptet utvecklas kontinuerligt och nya rådgivningar tas fram. I år har vi lanserat en rådgivning för hästgårdar och inför nästa år är arbetet i full gång med en rådgivning om att odla utan glyfosat och även om biologisk mångfald på slätten. Från att ha börjat som ett ganska utpräglat övergödningsprojekt har Greppa Näringen breddats till ett hållbarhetsprojekt. Och det passar bra i tiden. Genom att arbetet med rådgivning varit systematisk upplagt och fått pågå under lång tid har det även rönt intresse utomlands.

Viktigaste lärdomarna

Lantbrukaren behöver ett kvitto på att genomförda åtgärder ger resultat och det har

därför visat sig nödvändigt med återkommande gårdsbesök.

– Efter att ha arbetat med Greppa Näringen under så pass lång tid har vi lärt oss att rådgivning fungerar som metod i miljöarbetet och i vår nöjdhetsundersökning svarar även lantbrukarna att de är mycket nöjda med Greppas rådgivning. Med en systematisk rådgivning har vi kunnat kvantifiera åtgärderna och man kan se att andelen lantbrukare som gjort miljöåtgärder på sin gård har ökat, säger Markus Hoffmann, mark- och vattenexpert på LRF och en av dem som var med vid starten av Greppa Näringen.

Bredden i Greppa Näringens utbud har varit viktig, det ska finnas något för alla. Greppa Näringen utbildar också många rådgivare i miljö- och klimatfrågor varje år vilket har lyft kompetensen i den svenska rådgivarkåren.

CAP, kolinlagring, klimat och Corona

Hösten har präglats av sådant som börjar på C och K...

Vart sjunde år ska riktlinjer dras upp för den gemensamma jordbrukspolitiken inom EU. Det är mycket tid som läggs på att utforma stöd och rätta in sig i EU:s ambitioner. Denna gång är det miljö- och klimat som är i fokus vilket Sverige har prioriterat sedan tidigare, men det måste ändå stämmas av så att stöden blir attraktiva att söka.

Greppa Näringens arbete är i takt med ambitionerna inom EU. Vårt budskap är fortsatt att det är "åtgärder som är bra för miljö- och klimat och samtidigt lönsamma för lantbruksföretaget" som ska präglade Greppa Näringens verksamhet.

Under 2020 har arbetet i Greppa Näringen fortsatt i nästan samma omfattning som förra året. Jag vill tacka alla er lantbrukare och rådgivare som har hittat sätt att genomföra aktiviteterna i Corona-tider. Några besök som gjorts i stor omfattning under hösten är "klimatkollen" och rådgivning om markstruktur och bördighet, liksom besök om miljö- och klimatåtgärder inför stallbyggen. Under hösten har vi också tagit fram nytt material kring åtgärder som minskar ammoniakförluster, material som kommer att vara till nytta i rådgivningen om utfodring och stallgödselhanteringen från stall till fält.

Nästa år fyller Greppa Näringen 20 år! Med hopp om att 2021 blir ett år då vi kan börja umgås på ett mer normalt sätt igen, önskar jag dig ett Gott Nytt År!

Stina Olofsson, Projektleddare Greppa Näringen

Greppa Näringens rådgivning om mullhalt kan öka både kolinlagring och skörd

Små förändringar i växtföljd och odlingsteknik ger stora förändringar i mullhalten på sikt. Stigande mullhalt ökar både odlingssäkerheten och även skörden. Allt detta går att räkna på i Odlingsspektivet som är en del av Greppa Näringens rådgivning.

Tjänar på mullhushållning

-Det är på jordar med en relativt låg mullhalt som vi framförallt ser ökade skördar av att höja mullhalten, men att öka mullhalten är en långsam process och därför blir också diskussionerna kring åtgärder på gården långsiktiga, säger Emma Hjelm, Greppa Näringens expert på mullhalt och bördighetsfrågor.

I försök finns stöd för att en ökad mullhalt kan innebära en ökad avkastning på platser där markens kolinnehåll är lägre än cirka 2

procent (3,4 procent mull). Därför ger åtgärder också utslag i den inbyggda ekonomiska kalkylen. På dessa jordar har man sett att skördenivåerna har ökat med mellan 3 och 9 procent när halten kol i marken ökat med 0,1 procentenheter.

Försäkring mot extremväder

En ökande mullhalt i jorden ger chans till bättre struktur, infiltration, vattenhållande förmåga och att jorden kan hålla mer växtnäring. Den ökade infiltrationen minskar tydligt risken för fosforförluster på lerjordar. Att arbeta med mullhushållning ökar också odlingssäkerheten, vilket är en fördel under extremår.

Förfinade beräkningar

I Greppa Näringen har rådgivningen Mullhalt och bördighet funnits sedan 2008 och fram till idag har 600 lantbrukare fått besök av en rådgivare. För något år sedan uppda-

terade Greppa Näringen beräkningsmodellen i Odlingsspektivet där man kan räkna på mullhaltens förändring genom växtföljd och odlingsåtgärder med resultat i både kilo kol och kronor per hektar.

Foto: Emma Hjelm

Greppa Näringen utbildar många nya klimatrådgivare

I år är det ett stort intresse för Greppa Näringens Klimatkollen både från lantbrukare, livsmedelsbranschen och rådgivare. Höstens tidigare lagda grundkurs för rådgivare "Jordbruket och klimatet" och modulkursen "Klimatkollen" lockade båda över 40 deltagare var.

– Jätteroligt att få utbilda så många nya klimatrådgivare, de är efterfrågade! Jag tror att det höga deltagarantalet beror på att det finns ett större intresse i samhället för klimatfrågan och att många har insett hur viktig livsmedelsproduktionen är för oss alla. Dessutom har vi utvecklat vårt beräkningsverktyg VERA så att vi nu kan räkna per kg produkt och det tror jag har väckt nyfikenhet, säger Lis Eriksson, ansvarig för klimat- och husdjursfrågor på Greppa Näringen.

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling, Europa investerar i landsbygdsområden

Hallå Karin Hugosson, kommunikationsansvarig Greppa Näringen

Anställd på LRF och arbetat med Greppa Näringen i 1,5 år.

Vad tycker du är roligast med arbetet?

Det är spännande arbetsuppgifter och jobbet känns meningsfullt eftersom Greppa Näringen på riktigt gör nytta både för miljön och lantbruksföretagen. Jag tycker att det är roligt med alla kontakter som det här samarbetet innebär och så gillar jag utmaningen i att både förmedla vad

du som lantbrukare redan gör för miljö och klimat samtidigt som vi vill få fler att upptäcka fördelarna med rådgivningen.

Vad har Greppa Näringen för aktiviteter på gång nästa år?

Vi fyller 20 år nästa år och det ska bland annat firas med en jubileumsskrift där vi presenterar vad Greppa Näringen betytt för svenskt lantbruk. Vi kommer även att lansera vår nya hemsida som vi fortsätter fylla med aktuella nyheter och nyttig information. Rådgivningen för hästgårdar kommer att lyftas fram och även andra nya rådgivningar som just nu är under utveckling. Det roliga med Greppa Näringen är att det händer så mycket i projektet så det finns alltid något nytt att berätta om.

Gå in på greppa.nu och anmäl dig till våra nyhetsbrev och följ oss på Facebook

greppa näringen

Du får det här brevet för att du varit i kontakt med Greppa Näringen eller fått rådgivning av oss. Greppa Näringens medlemsbrev ges ut två gånger per år. Vi ger råd om allt från kvävestrategi, växtskydd, våtmarker till utfordring och energieffektivisering.

Du når oss på www.greppa.nu och 0771- 573 456. Ansvarig utgivare: Stina Olofsson, Jordbruksverket. Redaktör: Karin Hugosson, LRF